

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM.

ÁRA: 60 FILLÉR

1971. MÁJUS 27.

Nyers Rezső elvtárs meglátogatta egyetemünket

Nyers Rezső az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára 1971. május 25-én, kedden látogatást tett egyetemünkön, ahol dr. Szabó Kálmán rektor és Szántai Kálmán PB-titkár beszámolóját követően megbeszélést folytatott a párt- és állami vezetőkkel az egyetem helyzetéről, az oktatás korszerűsítésének tapasztalatairól és további feladatairól.

A megbeszélés után Nyers elvtárs az egyetem vezetőinek kíséretében látogatást tett a Makarenko utcában a Nyelvi Intézetben, megtekintette a modern audióvizuális berendezésekkel felszerelt korszerűen kiépített és berendezett nyelvi laboratóriumokat és stúdiót.

A megbeszélésen részt vett Bacsó Béla, az MSZMP IX. kerületi Bizottsága titkára és dr. Horváth Miklós az MSZMP Budapesti Bizottságának munkatársa.

Felvételi vizsgák

Befejeződtek a jelentkezések egyetemünk valamennyi tagozatára. 1519-en adták be felvételi kérelmüket a nappali tagozatra, esti és levelező tagozatra 2188-an jelentkeztek. A nappali tagozatra felvételüket kérők száma két és félszer annyi, mint ahány első évet az egyetem fogadni tud. (A 650 férőhelyből 120 a pécsi tagozatosoké.) A tavalyinál kedvezőbb a fiúk-lányok (601 ill. 918) és az I. illetve II-es kategóriájú felvételizők aránya (munkás-paraszt származású a jelentkezők 37,7%-a, alkalmazotti 62,3%).

Írásbeli felvételi vizsgák valamennyi felvételiző számára június 28-án lesznek, míg szóbeli vizsgát a nappali tagozatra jelentkezők június 30, július 1-3-ig, és 5-8-ig tehetnek, esti és levelező tagozaton pedig július 1-6-ig. A vizsgatárgyak változatlanul matematika, történelem vagy politikai gazdaságtan. A nappali tagozatra felvételizők kötelező — de kísérleti jelleggel — pályaalkalmassági vizsgát tesznek, mely két részből áll: egyrészt a világnézeti-politikai ismereteket tükrözi majd, másrészt a középiskolásoktól elvárható szinten a gazdasági ismereteket vizsgálja. A pályaalkalmassági vizsga eredményeinek beszámítási módja a felvételi vizsgán elérhető maximális 20 pontba még a minisztérium jóváhagyására vár.

A szóbeli vizsgákat 16 vizsgabizottság bonyolítja le. A bizottságban egy matematika-, egy történelem-tanár, a KISZ képviselője és egy olyan közgazdász vesz részt, aki a pályaalkalmassági írásbeli vizsga gazdasági részének szóbeli kiegészítését irányítja. Az esti és levelező tagozatra jelentkezetteket 23 vizsgabizottság várja.

Valamennyi felvételizőnek sok sikert kívánunk!

Kollégiumi lehetőségek — nyáron

Azon vidéki hallgatók számára, akik nyári gyakorlatukat Budapesten szeretnék eltölteni, idén is lehetőség nyílik arra, hogy egyetemünk kollégiumában lakjanak. Az elhelyezési rend ígerezett figyelembe venni a költözködéssel járó nehézségeket, így lehetőség szerint mindenkinél csak egyszer kell költöznie. Vizsgaidőszak végéig mindenki a régi kollégiumi helyén maradhat, ezután

- a IV. évfolyam ipar, belker., külker., tanár és és nemzetközi szakos hallgatói a Makarenkó utcai kollégiumba,
- az összes többi IV. és III. éves hallgató a Ráday utcai, illetve a Veres Pálné utcai kollégiumba költözik.

Az elosztásnál igyekeztek figyelembe venni, hogy a IV. évesek diplomamunkájukat írják, ezért jobb feltételeket kell teremteni számukra. A szakmai gyakorlatot végző III. éves hallgatók július 17-ig, a IV. évesek augusztus 28-ig maradhatnak a kollégiumban.

A Ráday utcai kollégiumban lehetőség van bármely más vidéki hallgató elhelyezésére, ha erre megfelelő indoka van. Erre 30 fős keret van és az igényeket a KDB-hez kell a kollégiumi DB-ken keresztül benyújtani.

A szokás szerint idén is egyetemünk kollégiumaiban helyezük el a táborozásra Magyarországra érkező külföldi egyetemistákat (kb. 150 fő), valamint külföldről szakmai gyakorlatra hozzáknak érkezőket (120-130 fő).

Kollégiumunkban nyerne elhelyezést az egyetemi szakszervezet külföldi vendégei is.

Az I., II. éves külföldi hallgatók a Ráday utcában laknak a nyáron, a felsőbb évesek saját szakukkal a fenti beosztásban.

A Kinizsi utcai kollégiumban, valamint a Ráday megmaradó férőhelyein az Express helyezi el vendégeit.

Köszöntő

Esztendőről esztendőre mielőtt ismét befejeződné egy tanév munkája —, ezen a napon a nevelők-re, a pedagógusokra emlékezünk. A Pedagógusnapon szívből köszöntjük a tanárokat, egyetemünk valamennyi dolgozóját.

Evről-évre új vonást festünk portréjukra... Más oldalról figyelhetjük meg működésüket. Foglalkozásuk egyedülálló: nem munka, inkább hivatás, sőt, küldetés. Anyaguk: élő, akiknek át kell adni tudásukat, tapasztalatukat, formálni, alakítani kell jellemüket, magatartásukat. Nehéz feladat.

Nehéz, sokoldalú a pedagógusok feladata, mert évről-évre magasabbak a követelmények, mind a nevelőkkel, mind a tanítványokkal szemben. Az elért eredményekkel elégedettek lehetünk. A pedagógusokra emlékezünk ma, őket ünnepezzük...

A pedagógusnapon évről-évre kitüntetik a legkiválóbbakat; de ugyanúgy megbecsülést jelent ez a nap azok számára is, akikről név szerint nem emlékeznek meg. Azokról, akik lépést tartva a rohamosan fejlődő tudománnyal, magas tudásszinten bocsájtják útjukra a fiatalokat, hogy eredményesen részt vegyenek a szocializmus megvalósításában.

Köszöntjük ezen a napon a pedagógusokat. Kívánunk emberformáló munkájukhoz jó egészséget, sok sikert.

HÍREK

Az Egyetem Szakszervezeti Bizottsága a SZOT-beutalójegyek mellett önköltséges családi üdültetést szervez folyó évben Balatonalmádin, Balatonfenyvesen, Agárdon, Miskolc-Tapolcán, Pécsen, Debrecenben és Szegeden. Gyermekek üdültetését szervez Balatonalmádin és Balatonfenyvesen. Az üdültetésre jelentkezhetnek Egyetemünk szakszervezeti tagjai és közvetlen családtagjai. Az üdülésre a jelentkezés a szakszervezeti bizalmiaknál lévő jelentkezési lapokon történik.

A jelentkezés határideje június 1.

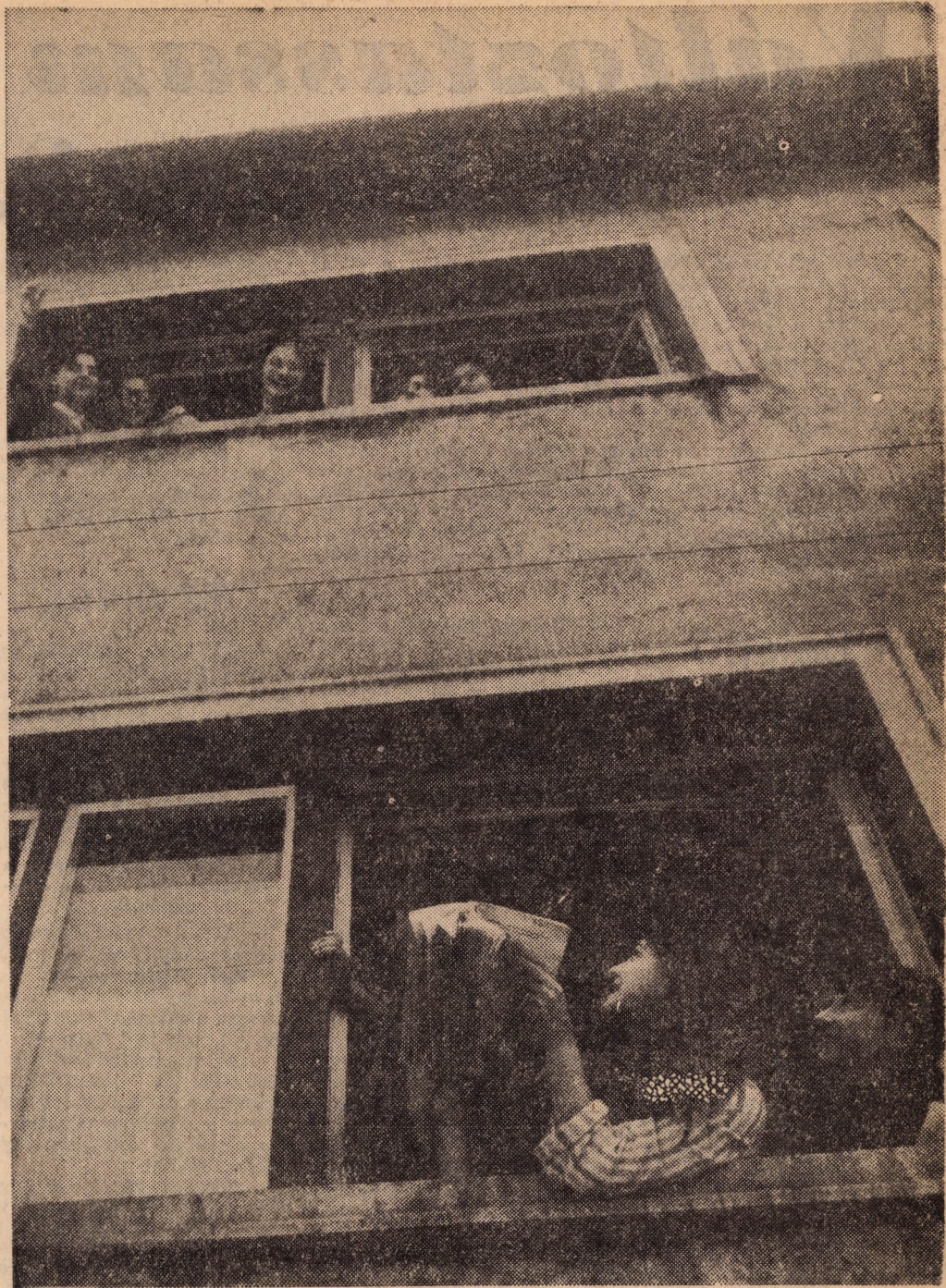
PEDAGÓGUSNAP

Az 1971. évi pedagógusnapot Egyetemünk oktatói és dolgozói részére június 4-én tartjuk.

Ez évben kerül sor első ízben az Egyetemünkön 10, 15 és 20 éve dolgozó tisztségadatok megjutalmazására.

Az ünnepségeket — melyre minden oktatót és dolgozót szeretettel várunk — az előző évekhez hasonlóan alapszervezetként rendezük meg.

A három oktatói alapszervezetét összehívta a KISZ-klubban.

A PECSI KIHELYEZETT TAGOZATON IS — VIZSGÁRA KESZÜL MINDENKI

FOTO: KULCSÁR

Több primőr... a pultnak nincs két oldala, az éremnek viszont van... kistányér kleptománia

Emelték a menzai nyersanyagnormát

Márciusban felmentünk a miniszterhez, elpanaszoltuk, hogy kicsi a menzanorma, s az eredmény: május 17-e óta plusz 10 százalék a gyomrunk javára. Komolyra fordítva szót, persze nem egészen így történt.

Igaz, hogy a művelődésügyi miniszter különböző egyetemekről, főiskolákról meghívott vendégei is említették a menzaproblémát, és valószínűleg ez is elősegítette a gyors megoldást, az úgy azonban a NEB és más szervek jelzései alapján, már napirenden volt. Örvendétes dolog, hogy az intézkedés ilyen hamar megtörtént, s eredményeként éppen a vizsgaidőszakban új energiaforrásokra tett szert, az energiájára alaposan rászoruló hallgató.

A 10 százalékos nyersanyagnorma-emelés révén, az ebédjegyek értéke egy forinttal, a vacsorajegyeké 70 fillérrel nőtt.

— Mennyiben érzékelhető ez a változás a menzán, mi lett jobb, miből kapunk többet, konkrétan, mit ér ez a 10%? — tettük fel a kérdést Sári Pálnénak, a menza vezetőjének.

— A mennyiségre eddig sem panaszkodtak a hallgatók, inkább a minőség és a választék volt az, amit több ízben kifogásoltak. A primőr, amíg a régi norma szerint gazdálkodtunk, szinte megengedhetetlen fényűzésnek számított a menzán.

Most bátrabban adhatunk fejes salátát, hamarabb kerül az asztalra kelkáposzta, zöldborsó, paradicsom, paprika. Ezzel a választék is bőven különösen a sokszor reklámozott szombat, vasárnapi hideg vacsoráké. Az a la carte adagokban nem lesz semmi változás, de a menüben a hús mennyiségét is emeljük.

— Itt a menzán ékezők leggyakrabban arra panaszkodnak, hogy fél kettő körül vagy annál később már alig van választék. Mi ennek az oka? — Nap mint nap feljegyez-

zük, hogy hányan étkeztek, miből mennyi fogyott, elvileg azt is tudjuk órarend alapján, hogy mikor jön a nagy hullám, a gyakorlatban azonban mindez alig jelent valamit. Annyit ér, hogy ily módon szerzett tapasztalataink az ünnepi létszámcsökkenésről például lehetővé tették, hogy a május 1-i megtakarításból 16-án fagyaltot adjunk.

Az igényeket és a tömegmozgást azonban csak hozzávetőlegesen lehet felmérni. Természetes, hogy nem tart ki a választék, hiszen nem vállalhatjuk

azt a rizikót, hogy az étel-ek fele kárba menjen. Másnapra eltenni nem lehet. Ha sokat kell kiönteni, az a következő napi választék és minőség rovására megy, hiszen a keretet tartani kell.

Sokan reklamáltak már nálunk is ez ügyben. Elbeszélgettünk néhányukkal. Van, aki nem tudja megérteni ezt a problémát, de akik nyaranta vagy máskor dolgoztak a vendéglátóiparban, megértik.

— Azt is beszéljük, hogy a pultnak két oldala van, erte ez alatt bizonyos különbségeket a tanári és a hallgatói oldal között.

— A meghatározottban állítom, hogy a pultnak nincs két oldala. Sőt. A tanárok és egyetemi dolgozók egy óra, negyed kettő után már alig jönnek, ilyenkor legtöbbször átpakolnak dolgozóink a diákoldatra. Ha előfordul, hogy a hallgatóknál hamarabb elfogy valami, de a másik oldalon még látja a diák az ételt, és azt kéri, valószínűleg nem akad arra példa, hogy mégsem a kért ételt kapja.

A menzabizottság tagjai hetenként résztvesznek az étlap összeállításában, utána néznek a mindkét oldalról felmerülő panaszoknak. Ennek eredményeként, került ki a falra egy árlap, javult a burgonya minősége, az üdítőital-ellátás. A menzán dolgozók panaszai legtöbbször az evőeszközök elűnésére vonatkoznak. Különös előszeretettel és nagy buzgalommal tüntetik el hallgatóink a kistányérokat. Az amúgyis munkaerőhiánnyal küszködő menza munkáját, csak nehezíti, hogy sokszor ebédoztás közben kell nekiállni kistányérral mosogatni emiatt. A menzabizottság tagjai időnként végigjárják a szobákat, sokan azonban ezt sértőnek tartják.

Pedig, ha a pultnak nem is, az éremnek két oldala van.

Ha elvárjuk a menzától, hogy messzemenően kielégítse igényeinket, (amit az a lehetőséghez mérten jórészt meg is tesz), a legelemibb az lenne, hogy mi se hátráltassuk munkájukat ilyen dolgokkal. Nem is beszélve arról, hogy ez még nagyon finoman fogalmazva is, jogtalan elsajátításnak minősül.

NAGY KATALIN

Változtassam meg a kolest?!

Makacs hóhelyek olvadó pocolyait kerülgetve, a tél és tavasz küzdelmének utolsó napjain indultunk a Ráday utcai kollégiumba. Kívülről méregettük az ötmeletnyi magasságot. A homlokzaton ágaskodó kereszt, még a századeleji papneveldét idézi. Akkor 120 papnövendéknek adott otthont az épület, ma 526 kollégista lakja. Többségük egyetemünk elsőéves hallgatója, de a kollégiumnak HM középiskolások, a Kandó Kálmán Műszaki Főiskola diákjai és vietnami mérnökök, technikusok is tagjai.

1962-ben kapta meg az épület a Földes Ferenc Kollégium nevet, amelyre a 100 lakójára jutó két zuhannyal, omló vaktalpaival, akkor, míg szolgált rá. A hét év múlva korszerűsített épületben azonban már van társalgó, tanuló- és játékszoba. A minden zajt átengedő falakon belül, ha szűkös is, de megférnek, akiknek az egyetem elvégzéséhez ez a három négyzetméter ad lehetőséget.

A belépő

Kicsit szorongva léptünk beljebb.

Tavaly augusztusban a beöltöztetési határidő után néhány perccel érkező gólyát — aki életében másodszor járt Budapesten — nem engedték a portán beljebb. Neki akkor hoszszadalmas bőröndcipelésbe és ötven forintjába került egy éjszakai szállás felkutatása.

Nekünk talán elég lenne az újságírói igazolvány felmutatása, de inkább csak egyszerű látogatóként szeretnénk bejutni. A portános ránk nézett, már-már nemet mondott volna, de valahogy ismerősnek tűnhettünk, így hát inkább leemelte a házi telefont. „Az igazgató várja önöket” — mondta. Kollégistákkal szerettünk volna beszélgetni. Nem ellenkeztünk. A lépcsőfordulóban Turi Andrásné igazgatót várt ránk. Szobájába tessékelt. Kérdéseink nem voltak. Panaszokból épülő homályos sejtéseink még nem fogalmazódtak kérdéssé. Inkább beszélgettünk. Az igazgató szókat, pontos mondatokban fogalmazott.

Megdöbbenő tudásszintkülönbségekkel jönnek az egyetemre, vannak, akik képtelenek ledolgozni hátrányukat...

A lányok kezdetben napról napra sírtak. Most már megszokták itt. Mikor Budapestre fölkerülnek, nem tudnak még élni a nagy szabadságukkal. Nem kérdezi tőlük senki, miért jönnek rendszeresen éjjel 2-3 órakor haza.

A szemléletbeli különbségek is óriásiak. A sokféle magukkal hozott szokást egységesíteni nem lehet. Van, aki túltanulja magát, mások hangoztatják, merik hangoztatni, hogy most élniük és nem tanulniuk kell.

Ha beszélgetés közben számonkérjük tőlük az elfecselelt napokat, az a válasz: én első kategóriás vagyok, ügysem tesznek ki a kollégiumból. Mivel az egyéni ráhatás nem elégséges, az alapközösséget tesztük felelőssé tagjaiért. Ebben a tanévben 16 fegyelmű tárgyat a bizottság. Csendzavarásért, a félévi értékelés elmulasztásáért vontunk felelőségre tagokat és alapközösségi vezetőket.

Mi tudjuk a legjobban, ki hogyan dolgozik — ki jár rendszeresen könyvtárba, konzultációkra, ki pedig sörivő versenyre. Tudjuk, ki mennyire önálló. A szabadságot azonban csak mértékkel lehet adni.

Bonyolult, nehéz dolog a házirend, a látogatások egységes szabályozása egy olyan kollégiumban, ahol középiskolás lányoktól kezdve középkorú mérnökig élnek.

Rádásul sok a lopás. De erről ne is beszéljünk! Higgye el, hogy én nagyon szeretem ezeket a gyerekeket. Én azt az elvet vallom, hogy az a vezető tisztelt a vele együtt élő embereket, aki elvár tőlük egy becsületes szintet. — Búcsúztatótunk, amikor egy egyetemista lány lépett be felszegen a szobába.

—Éva néni... ó bocsánat — mondta, és ment volna már kifelé. Helyette mi távoztunk. Kérdéseinkhez nem jutottunk közelebb.

— Rossz a közérzet ebben a kollégiumban — mondták, akik előttünk látogattak a Ráday utcába. — Ez nem kollégium, itt nem lehet élni — végtá oda keserűen előző nap egy kollégista. Panaszokat és terveket jöttünk meghallgatni. Ezen a folyosón tegnap özönlöttek a panaszok. Csendben ültek az ágyakon.

A közérzet

Amikor a nevüket kérdeztem, hosszan hallgattak, tekintetükkel egymást kerézték. Egyikőjük még a keresztnevét sem árulta el. Néhány név végül mégis papírra kerülhetett.

— Jól érzem magam. Minden megvan: mosógép, centrifuga, zuhany. Bárki bemehet az igazgatóhoz, a pénzügyes nevelőtanárnő is gyakran meglátogat. Nagyon kedves — bizonyodik Unyatyinszky Mária. Balogh Mária hozzátesszi: — Minden második héten, szombaton buli van. Este 8-tól éjfélig. — A többiek bólogtattak, földre szeggett szemmel.

— Volt egy-két jó megmozdulás: „Hagelmayer-est” a forint konvertibilitásáról, és egy előadás Kínáról. Ezek írtó klasszák voltak.

A panaszfalat úgy látszik maguk bontották le. Hogy megbizonyosodjunk, még megkérdeztük, jó érzés-e belépniük a kollégium kapuján?

Demesák Lajos értetlenül nézett ránk. — Nem jó, de ez van! Mit csináljak? Változtassam meg a kolest?

— Az embereket érkezési sorrendben dobták egy szobába, az érdeklődési kört nem vették figyelembe, de még azt sem, hogy aki egy környékről, iskolából jött, összekerüljön. Az egyetemen az alapszervben olyan klasszul össze lehetett hozni a társaságot.

az alapközösségnek viszont még nem volt programja. Serfőző Mária nyelve megoldódott.

—Én biztos vagyok abban, hogy az alapközösségi vezető jól képviselnek minket a Diákbizottságban. De azért mégis furcsa, hogy augusztusban kiszűrésos alapon hívtak be néhány kollégistát, s ezek lettek vezetőink.

Unyatyinszky Mária vette át a szót:

—Év elején kaptunk egy listát kb. 15 névvel, hogy most válasszunk. Egyet ismertem közülük. Titkárnak két név volt feltüntetve, az egyikre úgy találok ráböktem.

Az alapközösségek erőltetett egységek. Havonta kellett írni arról, mi a véleményünk a hónap politikai eseményeiről. De mi ennek az értelme? Egy ember írja meg 15 helyett.

Az egyetemi csoportom az egészen más. Szinte minden héten van jó programunk, még a szilvesztert is együtt töltöttük. Itt kicsit egymás számára is, a kollégiumban is idegenek vagyunk. Egyszer a szüleinket várakoztatják a portán, mások azért szólnak, ha családtagjaink 8 óra után mennek el.

Elszendesedtek, mintha megijedtek volna attól, hogy ha óvatosan fogalmaztak is, mégis elmondták, ami bántja őket. Mintha ösztönösen — a biztosságot fedelel felénk a fejük felett. Pedig valamennyien jó

tanulók — „Unya” kivételével, aki fél év előtt súlyos beteg volt.

Bevallották, hogy egyikük sem tudna ismét a szülőfalujában élni. Ezért áldoznak az ösztinteségükért? A pesti aszfaltból így vendégmarasztaló sár lesz.

— Van valami bajunk — öszszegzik bocsánatkérésként beszélgetésünket —, de nem tudjuk, mi az. Csak érezzük, hogy van valami.

Az érvek

A kollégium működési szabályzatát, jogait és kötelességeit dokumentumát egyikőjük sem hozta szóba. Talán eszükbe sem jutott,

hiszen amikor az igazgató-nő szétküldte az országos szabályzatot, a 16 alapközösségből mindössze két fő mondott róla véleményt. A házirendet — amely a legtöbb vita forrása — nem ismerik.

— A házirenddel támadtak minket a legtöbbet — mondja Bod Péter, a DB tagja, miközben helyet szorít számunkra a csöppnyi asztal mellett. Őt nem kell faggatni.

— Az igazgató két szer is visszaadta a javaslatunkat, melyben a látogatási időt próbáltuk a körülményeinkhez és egy egyetemi kollégium igényeivel szabni.

— A reggel 10-től este 9-ig a diákigazolvány felmutatásával engedélyezett látogatásokat az igazgató a lopásokra hivatkozva utasította el. De miért pont délelőtt 10-től lopnának az épületben? Azt is kategorikusan elutasították, hogy telefonhívás nélkül menjen fel valaki a szobánkba. Egyetlen telefonvonala van az egész épületnek, így kész kálvária napközben bejutni.

— A DB-vel sem voltak a tagok túlzottan megelegedve. Személyi problémák voltak a kollégiumi vezetőségben belülről, amelyek az új évfolyamtitkárral megszűntek. Nem állunk a helyzet magaslatán.

Ha az igazgató bejön egy DB-ülésre, rendszerint éjfélig sem végzünk... Nekem úgyis mindegy — egyszer felszóltam ellene, azóta nincs maradásom, mindent elmondok. Nem lehet meggyőzni, nem áll el az elképzeléseitől.

De nem lehet ellene haraggal sem harcolni. Sokszor egész éjjel is itt ül az ágyunk szélén, s meg akar győzni, hogy anarchiához vezetne, ha elfogadná a javaslatunkat. 20 évi mozgalmi múltját állítja szem-

be az érveimmel. Nem tudok mit szólni erre a 4 éves mozgalmi múltammal. Torkomra forrasztja a szót — Féter hangjában nem volt indulat. A kalocsai katonáé után fél évig állandó klubesteket, zenekari próbákat tartottak — mindezt számbavette. Ma már visszataláltak — ő is, a többiek is — a diákélet ritmusába, elmúlt a nagy „élniakarás”. — Most már csak Sándor-napok vannak.

Zimmermann Józseffel a földszinten találkoztunk. Az I. évesek tavalyi kollégiumtitkára a DB mellé rendelt Tanácsadó Testület vezetője. Találomra elmeséltük neki egy fegyelmi történetét. A hűtőszekrényből eltűnt hét végén — immár másodszer — egy zacskó cseseemőtej. Az igazgató lezáratta az épületet és egy DB-tag kíséretében végigjárta az emeletet. Az egyik szemétkosárban megtalálták az üres zacskót. A szoba lakóit behívták s az igazgató jó negyedóraig másról faggatta őket, majd elővette a bizonyítékot, mire vallottak. Ez a krimibe illő nyomozás szöveget ütött a fejünkbe. Zimmermann Jóska ilyen pontosan nem ismerte a történetet.

— A fegyelmi ügyekbe nem akarok beavatkozni. A testület ragaszkodik mellérendeltségéhez.

A házon belül egyébként a hangos „népdalstékek” és a zajongáson kívül komolyabb összetűzések nem voltak.

— Ezen az évfolyamon sok a renitenskedő, és kevés ember lehet számítani, ha valamit el kell végezni. Ez a társaság a DB intézkedését sokszor kutyába sem veszi. A DB félt a népszerűtlen feladatoktól. Nem találták meg a hangot a kollégistákkal.

Gyakran többet követeltek, mint amennyire biztosítékot is tudtak volna adni. Az igazgatónyelvel voltak éjszakába nyúló vitáik. De évi néni soha nem avatkozott be drasztikusan. Ő is inkább sokszor határozatlan.

Mi kiálltunk a DB mellett, de sikerre csak akkor számíthatunk, ha kifartottak elképzeléseik mellett. Elmeséltük a szobákban tett látogatásainkat, a húzódozás, homályos félelem érzetét. Zimmermann Jóska közöttük él, neki kevésbé szűrt ez szemet.

— Sokan nem is ismerik egymást kollégiumon belül. Kisebbségi társaságok alakultak. A feladatértveket nagy lelkesedéssel fogadják, azután jön a „sokat kell tanulnom”.

Búcsúzóul még benéztünk a földszinti társalgóba, amely a középiskolás lányok szobáit választja el, az épület többi részétől. A földszinten amúgyis csak a három II. éves lakik. A rájuk való hivatkozás a látogatási rendszer módosításának ellenérveket, számukra megszűnt érv lenni. A talán legfőbb pont — a látogatások —, igen könnyen győzhető lenne. Mindaz azonban, amit jegyzetfüzetünk a Ráday utcai kollégium látogatásából írunk, már nem oldható meg egyetlen intézkedéssel. A legintó belenyugvás és a „házon kívüli” névtelen látogatás középiskolás szellemét kellene mielőbb kikérgetni a kollégium épületéből. Ezt a „takartást” tényleges szabadság megszerzéséért itt is csak úgy végezhetik el, mint bárhol mássutt: felnőtt felelősséggel, s közösen cselekedve.

KÉKESI KATALIN

Szabad pártnapunk előadója: Bacsoni Jenő

külkereskedelmi miniszterhelyettes

A konzultációs előadás során Bacsoni elvtárs gazdaságpolitikai kérdéseinkről, különös tekintettel külkereskedelmünk előtt álló kérdésekről, feladatokról beszélt. Elemezte részvételünk szükségességét a nemzetközi munkamegosztásban, az új gazdasági mechanizmus hatását külkereskedelmünkre.

Negyedik öt éves tervünk egyik célja az árstabilitás. A nyugati inflációt államkincstárból fedezik. Bár ezt a problémát sikerült megoldanunk, rendkívül növeli költségvetési egyensúly-problémáinkat. Bacsoni elvtárs beszélt a külkereskedelmi szerepéről a kiemelt strukturális program végrehajtásában. Jelentős kül-

kereskedelmi kapcsolatok szükségesek az alumínium- és olefinprogram, a számítástechnika, az energiatudomány átalakítása, a lakásépítési program kapcsán, vagy a turizmus fejlesztésében, ahol például autószertráda-építésekkel kapcsolatban folynak tárgyalások.

IV. öt éves tervünk nem elszigetelt terv, hanem a 15 éves távlati terv első szakasza. Magyarország fejlődése távlatilag is megköveteli az exportorientált gazdaságpolitikát. Ezt azonban csak úgy tudjuk biztosítani, ha bármely piacon eladható, konvertibilis árukat termelünk. Ne „pántházunk” árukat, ne „külföldi” termeljük a hazai piacra, a

BÚCSÚZUNK...

Mély megrendüléssel és fájdalommal tudatjuk, hogy Zalai Györgyné, dr. Dér Erzsébet ny. docens, a földrajztudományok kandidátusa, a felsőoktatás kiváló dolgozója, a Szocialista Földrajzért oklevél kitüntetettje, elvtársunk és kollégánk életének 62. évében súlyos betegség után május 18-án elhunyt.

1951-től 1969 nyarán történt nyugállományba vonulásáig közel két évtizeden át tanított és nevelt, alkotott. A földrajzi alapképzettségű közgazdászok és tanárok egész gárdája növekedett fel munkásságának eredményeképpen. Szerették és becsülték Zalai Erzsébet közvetlenségéért, segítségére mindig kész emberi magatartásáért, következetességéért, a hallgatók nevelésében kifejtett fáradhatatlan munkásságáért. Nyugállományba vonulás után is nagy ambícióval dolgozott mindaddig, míg ezt elhatalmasodó betegsége lehetővé tette.

Fájdalmas a búcsú Erzsébet. Jelleme, embersége, logikus érve, munkássága hiányoznak majd a tanszéki és az egyetemi élet fórumairól. Emlékét kegyelettel őrizzük és példamutató munkásságát tovább folytatjuk.

Gazdaságföldrajzi tanács: barátai, kollégái és tanítványai.

Döntési játék a Fehérneműgyárban

Az Ipargazdaságtan Tanszék és a Fékon Férfi Fehérneműgyár április 29-én az 1972. évi szovjet ajánlat döntésselőkeztetése keretében ún. ajánlati tervjátékot mutatott be.

A bemutató — amelyen egyébként dr. Szabó Kálmán, egyetemünk rektora is részt vett —, a vállalat osztályvezetőiből, főosztályvezetőiből, gyáregységi igazgatókból, beosztott dolgozókból alakult három csoport versenyzett.

A játék opponensei, dr. Megyeri Endre tanszékvezető és dr. Molnár Dezső, a gyári Közgazdasági Főosztály vezetője voltak.

Az előzményekhez tartozik, hogy a tanszék és a vállalat 1968-ban szocialista, majd később kutatási, fejlesztési szerződést kötött. A kutatási szerződés alapvető feladataként a vállalat vezetést segítő, a marketingfeladatok tényezőire és folyamataira vonatkozó információk feltárását, rendszerezését, feldolgozását, valamint ezen információk alapján olyan gazdálkodási változatok kidolgozásának biztosítását jelölték meg, amely adott célkitűzéseknek legjobban megfelel.

A tanulmányt — amelyet dr. Megyeri Endre vezetésével dr. Csobod József, dr. Kürthy Pál, dr. Mihaletzy Vilmos és dr. Fűringer Antal dolgoztak ki —, 1970. végén a vállalatnak átadtuk, és illetékes vezetői a kidolgozott rendszert az ajánlattétel, a döntésselőkeztetés és döntés meghozatalára alkalmasnak találták.

Miután a javasolt rendszer a vállalatnak a kutatási szerződésben is rögzített elképzeléseit kielégítette, a Fehérneműgyár részéről felmerült az a kívánság, hogy a javasolt módszer alapján tervjáték formájában a tanszék és a vállalat közösen végezze el az 1972. évi szovjet ajánlat döntésselőkeztető munkáját.

Ezzel lényegében kettős célt kívántunk elérni: egyrészt a vállalati vezetőknél és az illetékes dolgozóknál a rendszert megjobban bemutatni, használati módját megjobban elsajátítani, másrészt a valós élet alapján készült játékok az egyetemi oktatásban felhasználni.

Maga a játék — melynek kidolgozásában jelentős szerepet vett dr. Csobod József tudományos munkatársnak —, két részből állt.

Az első részben öt főből álló vezetői és szakértői csoportok — melyeket olyan szakmai összetételben alakítottunk ki, hogy műszaki gazdasági kérdések megvitélése és lehetőség szerinti helyes megoldása biztosított legyen —, megkapták zárt borítékban a szovjet ajánlati tevékenységben szereplő 54 tevékenységet, illetve információt. A 9 igazgatói és főosztályvezetői döntést, a 16 információkkal végzett műveletet és 29 információs csoportot egy vakmodellbe kellett sorolni, illetve a döntések meghozatalához műveletek sorrendjét kellett meghatározni.

A csoportok munkájának értékelése pontozással történt, amelynek kialakításánál az időt és a zsűri által optimálisnak ítélt megoldástól való eltéréseket vettük figyelembe.

A játék második részében egy konkrét ajánlat összeállításának egy adott szakaszát kívántuk érzékeltetni oly módon, hogy az adott döntés meghozatalához az összes információt a csoportok rendelkezésre bocsátottuk. A rendelkezésre álló információk alapján, bizonyos korlátozó tényezők figyelembe vételével a szovjet piacra tervezett kapacitást cikkszcsoportonként úgy kellett felosztani, hogy az egy normagóra jutó bruttó nyereség maximális legyen. E kérdés értékelése részben a bruttó nyereségek alapján, részben pedig annak alapján történt, hogy az egyes csoportok a kidolgozott követő vitában hogyan védtek meg elképzeléseiket.

A vendégek által is sikeresnek tartott bemutató játékot a vállalat és a tanszék közötti szocialista szerződés megújítása zárta le.

Dr. Fűringer Antal

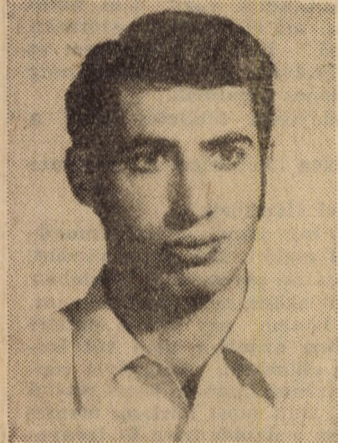
Ez a vizsganap is olyan, mint a többi...

Legalábbis másoknak. Bennem már csak szép emlékeket ébreszthet, de ezekről most nem írok. Először elmondom, milyen érzés túl lenni az utolsó vizsgán.

Az ember kora reggel vidám villamoscsilingelésre ébred. Frissen kiugrik az ágyból, visszafütyörész a madaraknak, kezébe kapja a szappant, vállára a törülközőt és a különböző időtöltés lehetőségeket forgatva a fejében elindul a mosdóba.

A szomszéd kagylónál, valaki a szokásosnál idegesebb mozdulatokkal borotválkozik. A hab alatt Kovács Győző II. éves közlekedés szakos hallgató arca rejtőzik.

- No csak, milyen friss valaki — kedélyeskedem.
- Hatra húztam fel a vekkert, ott csörgött a fülem mellett, mégsem ébredtem föl, most rohanhatok vizsgázni.
- Miért akartál hatkor kelni?
- At akartam megegyeszer nézni az anyagot. Hetven oldal az egész, ezért, csak tegnap fogtam hozzá. Kiderült, hogy elég nehéz, sok a felsorolás, adat. Szeretnék elsők közt vizsgázni, így még nem lesz elég összehasonlítási alap...

áll. Egy jegyet azért sikerült javítani. Halas Zsuzsát viszont alig lehetett lelőni, annyira tudott. Egy pontja hiányzott a hármashoz, szóbelije alapján negyest kapott.

— Miért sikerültek gyengén írásbeli dolgozataitok?

— Nagyon nehéz volt az első példa, ilyen év közben sosem oldottunk meg, most, mikor megláttuk, túlságosan megjed-tünk tőle.

★

Bíró Péter IV. éves külkeres kap el a folyosón.
— Ezt írtátok meg a Közgaz-

teremben minden a szokásos — kétszorosként öt-öt vizsgázó. A szemlélődő könnyen elkap egy-egy „lapos” pillantást. Hopp, most a felügyelő is. Felfüggeszti a vizsgát, a puskázó fiatalasszony nem ért egyet, hiszen a könyv „nem ott volt kinyitva”.

Nemcsak ő hagyja el a termet, hanem Kökény Ágnes is.

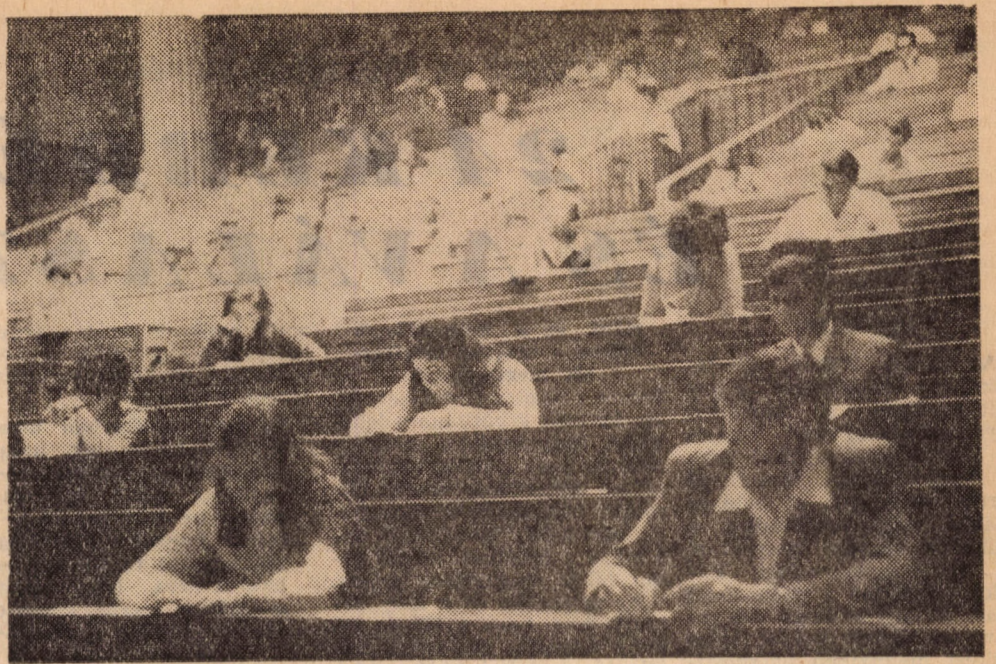
— Egy óra múlva fejeződik be a vizsga, miért jött már ki?

— Úgy érzem, minden kérdésre sikerült válaszolnom. A kettes biztos, ha esetleg jobb lenne...

— Az Alumíniumipari Trösztnél dolgozom, sajnos nem könnyű vizsgára készülnöm. Sok a túlóra és nagyon nehéz megkapni a szabadságot. Marketinges szeretnék lenni, németül beszélek. Egyébként férjnél vagyok és novemberre kisbabát várok.

Az első emeleten gazdaságtörténet vizsga zajlik. Az első éves Sinka István a népgazdaság szerkezeti változásairól beszél az 50-es években. A felszíni jelenségeket egész szépen elmondja, a lényegét azonban alig tudja kihozni belőle Gyimesi Sándor elvtárs.

— Középest kap. Az áttekin-tés nagyobb is lehetne...

Az írásbeli...

lő rész nem is vizsgaanyag. Ketten vizsgáztatunk, Bikics István elvtárral, és még eddig senki sem kapott elégtelent. Persze a kettesért azért követelünk valamit...

★

Ezt nézd meg! — kapja el valaki a karom, és már húz is a matematika tanszék hirdetőtáblájához. Végig csupa egyes. Első pillantásra nagyon lehangoló látvány. Aztán jobban megnéztem. Az egyesek mellett jóval halványabban (indigón keresztül írva) sok kettes, hármas, négyes is található. (Volt azért elégtelen is, hogy ne essünk túlzásokba.) A vizsgajegyek után szereplő egyesek ugyanis azt jelzik, hogy a hallgatónak ez volt az első vizsgája.

— Az ötödik vizsgán mindenkinék „ötöse” lesz — nyugtatnak meg nevetve, Halmai Erzsébet és Bikics Istvánné elvtársnők.

★

Késő délután fél hatkor jön ki az utolsó vizsgázó a jogi tanszékéről. Polgári jogból vizsgázott és társaival együtt fél kilencre írták őket ki vizsgázni. A vizsgáztató — Bíró Sándor elvtárs azonban késett, és 11 óraker azzal, hogy fél egyre visszajön — elment. Egy óraker vissza is jött, és így volt, aki csak most került sorra.

— Hidd el szörnyű dolog: fél-

lesztő meleg, ebédelni sem voltam, jó lenne másképp megoldani!

★

A „Pipa” tanszéken IV. éves iparosok búcsúznak a vizsgaidőszaktól. A sőr már elfogyott, vizsgasztorikát mesélnek.

— Egy kislány technológiából vizsgázott. Elnézést kért,

nagyon náthás, elővette a zsebkendőjét és elkezdett lapozgatni benne.

Boltizár Pálné vizsgáztató egy ideig türelmesen nézte: „Kislány, ilyen náthásan nem lehet vizsgázni, ha meggyógyult jöjjön el még egyszer.” — mondta nagyon megértően, amíg beírta az egyest.

Halász Géza

A fotókat KÁLMÁN DEZSŐ készítette

Reggeli a büfében. Farkas Endre IV. éves nemzetközi szakos hallgató, közismert nevén Lobo, két kifli közt elmondja, hogy 26—27-én teszi az utolsó vizsgáját, diplomácia-történetből szigorlatozik. Ed-dig jól alakult a féle, felső-fokú nyelvizsgát tett oroszról és franciából, plusz van két négyese. A Beruházási Bankban fog dolgozni, diplomatémája a Nemzetközi Beruházási Bank. Nagy „sorsproblémái” nincsenek, bár nős, és jövőre gyermekáldást is szeretne. Persze könnyű neki, van lakás...

Mik a vizsgatapasztalatok?

— Nem jó bundázni. Egyszer egy jó ismerőse egy friss diplomás tanársegéd megígérte, hogy levizsgáztatja. Úgy is készült. Hogy, hogy nem mégis a tanszékvezetőhöz került. Alig sikerült a kettes.

Ez persze régen volt. IV. évben már — szerinte — nyugodtan elmehet az ember tanulás nélkül is vizsgázni. Tanulni indul. Bár kissé gyanús. Kezében egy sportszatyor és két tollaslabdaütő.

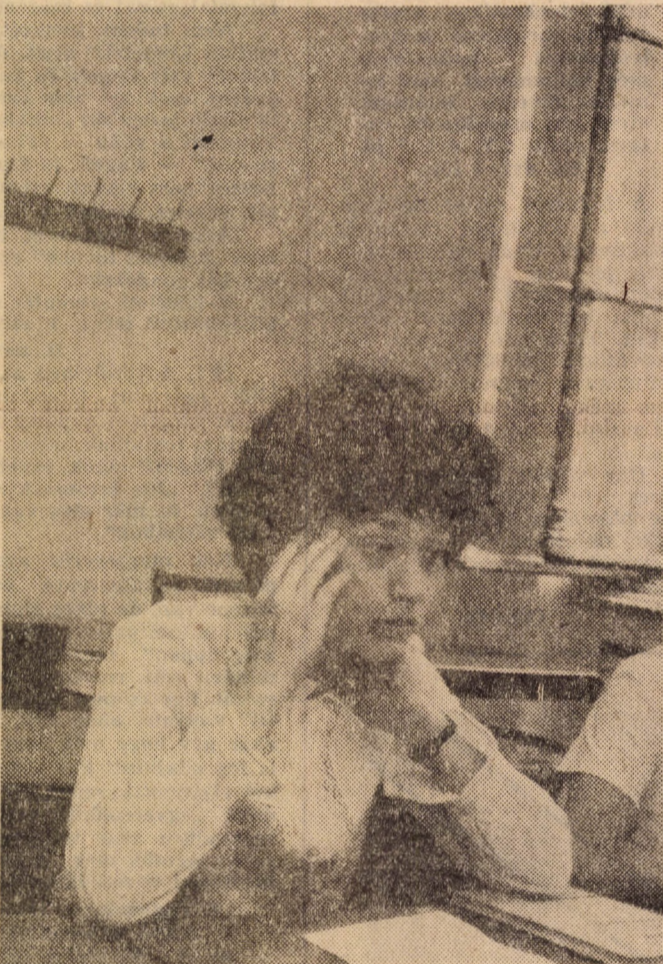
★

Szia Laci! (Harsányi László III. évf. ipar.) Mikor vizsgázol legközelebb?

— Ha lehet elővizsgázni, akkor már ősszel.

— Túl vagy mindenben? Mit keresel akkor itt az egyetemen?

— Délután tárgyalja a kari pártvezetőség a tagfelvételem. — Mi volt a legnagyobb vizsgaelményed?

Nincs könnyű tétel — ezt vallja Berényi Márta is

dásban! A vil. gazd. tanszék hirdetőtáblájára kiírták, hogy mivel az NDK jegyzet nem jelent meg, ezért az anyag terjedelme csak 1776 oldal. Apám ez megdöbbenő!

Két hete vizsgáztam vil. gazd.-ból, de nem emlékszem, hogy ennyit kellett volna elolvasnom, ezért odamegyek, hogy meggyőződjem. A 776 elé az egyest tintával írták — a diákok.

★

Az I-es előadóban írásbeli pg. vizsga van I. éves estiseknek és levelezőknek. A tan-

— Elégedett vagy a jegyeddel? — kérdelem már odakint.
— Igen, nagyon. Volt rá egy hetem. (?)

★

Vidor Győzővel, a technológiai tanszék adjunktusával a büfében találkozom.

— Úgy hallom, a III. évesek nagyon félnek a szigoratól.

— Pedig nem vagyok szigorú. Jelenlegi tananyagunkat az előzőhöz képest jelentősen egyszerűsítettük, rövidítettük. Alig 100 oldal a jegyzet, és a műszaki rajzszerkesztésekről szó-

Fáztam egy kicsit a témától. A szokványos, mártír arccal előadott szövegektől, hogy micsoda áldozatvállalás idős fejjel dolgozni és tanulni egyidejűleg. És mellette a család! És, hogy mennyivel könnyebb a nappalisoknak — és így tovább. Szóval valami ilyesmire számítottam, amikor találomra leszólítottam a folyosón az egyik estis hallgatót, kis beszélgetésre invitálva a szerkesztőségbe néhány csoporttársával együtt. Annál nagyobb volt meglepetésem a következő szünetben, amikor frissen szerzett ismerősömmel az élen jókedvű fiatal társaság rob-bant be aprócska szerkesztőségi szobánkba.

Negyedéves pénzügyesek, a megjelent 8—10 személy átlagéletkora aligha lehetett több 26 évnél. Megfiatalodtak az esti évfolyamok. Beszélgetőpartnereim közül senki sem próbálkozott korábban nappalira bejutni, egyikük sem a munkaadó ösztönzésére jelentkezett az egyetemre. Az okot firtatva csaknem azonos válaszokat kapok, a legmegfelelőbb kifejezést is közösen fogalmazzák meg — lelki kény-szerből. Bővebben kifejtve:

odakerülnek 18—19 évesen egy vállalathoz, bankhoz, stb. s mire beilleszkednek, alaposabban körülnéznek maguk körül, kénytelenek észrevenni, hogy az érettségi nagyon kevés.

Talán elég ahhoz, hogy megfelelően ellássák munkakörüket, de föltétlenül kevés ahhoz, hogy magasabb, felelősebb munkakörbe kerülhesse-nek, ami pedig minden valamelyest is törekvő fiatalnak vágya.

Ekkor következik a lehetőségek bemérése, mely többnyire az egyetemre jelentkezést eredményezi. Per-

sze vannak olyanok is — akik családi, anyagi körülmények miatt nem jöhettek nappalira, s olyanok akiket éppen nagy „saját lábra állni” akarásuk tartott vissza annak idején. Idősebb, vezető beosztású személyeket a munkahely kötelezhet az egyetem elvégzésére, mégis kevesebben vannak a mostani évfolyamokon, mint a huszonevesek. Részint már korábban elvégezték az egyetemet, másrészt eleve diplomások töltik be az említett állásokat, vagy olyan szakmai gyakorlattal, tájékozottsággal rendelkeznek, hogy szinte nélkülözhetetlenek a vállalatnál. E témához kapcsolódva jegyezte meg az egyik beszélgetőpartner

nálunk is van egy ilyen „régibútordarab” aki most is, de azt hiszem az egyetem elvégzése után is még jó ideig zsebreavág szakmai téren.

A munkahely legtöbbször istápolja a tanulási kedvet, ritkábban az ellenkezőjét is akad példa. Sokan már az egyetemre járás idején magasabb beosztásba kerülnek,

másoknak az egyetem befejezésével van erre kilátásuk. Általában elterjedt gyakorlat a szerződés kötés, lényege ugyanaz mint a nappalis társadalmi ösztöndíjasoké.

Nem síránkoztak, hogy milyen nehéz így tanulni — persze negyedévesen már nem látja olyan sötétben a helyzetet az ember mint korábban. A nagy szórások itt is mint a nappalin, első- és másodévesen vannak. Mindazonáltal van aki két gyermeket hozott a világra a négy egyetemi év alatt anélkül, hogy ez évismétlésbe vagy évhalasztásba került volna neki.

Az eredmények mégis rosszabbak mint a nappalisok átlaga.

Hát igen, egy estis eleve úgy tanul, hogy erre szükségem van a munkámhoz, ezt valószerűleg hasznosíthatom, csak egy egs. legyen belőle. Ezenkívül nincsenek olyan doppingoló tényezők mint nappalisoknál az ösztöndíj, kollégium stb. Nem jegyre tanulnak. A szemináriumok, konzultációk hiánya is közrejátszik. S természetesen a jegyzetprobléma.

Itt aztán elindul a panaszáradat; nincs jegyzet, úgy kell összeszedni az anyagot innen-onnan egy csomó könyvből, rég elavult tan- könyvből kell készülni és így tovább. Mintha csak a nappalisokat hallottam volna.

—nak

— Ez a vizsga-tesztkérdés, iparszervezésből:

„Milyen ellenható elemcsoportok léteznek, melyek a rendszer strukturális egyensúlyának megváltoztatását involválják?”

★

A 305-ös teremben Kerékgyártó Györgyné szóbelizeti az elsőéveseket, általános statisztikából. Nála nem lehet „olcsón” javítani. Berényi Mártának elégségesre sikerült az írásbelije negyest szeretne. Sajnos, részviszony-számok és összetett viszony-számok kapcsolatának elemzésénél elbizonytalanodik, meg-

Ez bizony — jeles!

24 KÉRDÉS ÉS A VÁLASZOK

(III. RÉSZ)

Az utóbbi időben egyetemünkön általánosan elterjedt törekvés a hallgatók „nyelvműveltségének” emelése, illetve hatékonyabbá tétele. Ezzel szorosan összefüggő kérdés, hogy ezt a hatékonyabbá vált nyelvtudást a hallgatók hogyan használják fel tanulmányaik során. Ennek érdekében tájékozódni akartunk arról, hogy hallgatóink az idegen nyelvet, mint eszközt mennyiben hasznosítják. Ezt úgy igyekeztünk lemérni, hogy megkérdeztük milyen szervezett egyetemi oktatásban vesznek részt (koncentráció, egyéb). Érdeklődtünk, hogy a hallgató tud-e szakszöveget fordítani, ill. olvasott-e már idegen nyelven publikációt. Az adott válaszok kontrollálásához jó közelítést adott továbbiakban a szakirodalomban szinte állandóan előforduló kifejezések magyarul, illetve idegen nyelven történő megadása.

Ennek során öt kifejezést adtunk meg, amelyet magyarról idegen nyelvre kellett a hallgatóknak lefordítani. (Pl. új gazdasági mechanizmus, termelékenység stb.) Majd hasonlóan közismert kifejezéseket adtunk meg oroszul, angolul, németül és fran-

ciánul és a hallgatóknak kellett a magyar megfelelőt megtalálniuk.

Ennek részletes elemzésére jelen keretek között nincs lehetőség, összességében megállapítható, hogy a hallgatók megítélése nyelvismeretükről túlzottan optimistának tekinthető, mert a fordítások során minimális a hibátlan, illetve kicsit hibás megoldások száma. Az értékelést az a tény nehezíti meg, hogy a III. és IV. évf. oktatási struktúrájában jelentős tartalmi különbségek vannak, melyek különösen a nyelv ismeret elemzésénél szembetűnőek. Az első ilyen különbség, hogy a III. évf. ebben az időben fejezi be nyelvtanulmányait, addig a IV. évf. szervezett nyelvtanulmányban már nem vesz részt.

Arra a kérdésre, hogy részt vett-e nyelvi koncentráción, a III. éves hallgatók 38,7%-a (41 fő) válaszolt igennel, ami azt jelenti, hogy hallgatóink még nem használják ki kellőképpen az ilyen tartalmú oktatásban rejlő lehetőségeket.

Különösen igaz ez akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a 41 főből 27 marketing szakágazatos, ahol egyik alapvető követelmény a megfelelő nyelvtudás!

A következő kérdés a tanulak hasznosítására vonatko-

zott, amiko is azután érdeklődtünk, hogy tudnak-e szakszöveget fordítani valamely idegen nyelven.

Itt nem elsősorban arra voltunk kíváncsiak, hogy fordítottak-e már szakszöveget az illető nyelven, hiszen az orosz nyelv befejező kurzusán kizárólag szakanyagot fordítanak — hanem arra, hogy saját megítélése szerint képes-e idegen nyelvű szakanyagot fordítani.

A hallgatók — amint ez a későbbiek folyamán kiderült — igen optimistán nyilatkoztak ebben a kérdésben.

Ezt tükrözi a következő összeállítás, amelyben a hallgatók arra válaszoltak, hogy tudnak-e szakszöveget fordítani, illetve hogy az orosz nyelven megadott kifejezések közül hibátlanul, illetve egy hibával hány százalékuk tudta a megadott kifejezéseket lefordítani.

III. évf.	Fizikai %		Nem fizikai %	
	koll.	nem koll.	koll.	nem koll.
Tudnak szaksz. fordítani	89,3	73,0	85,0	100,0
Fordítás oroszról magyarra	74,9	50,0	65,0	75,8
IV. évf.				
Tudnak szaksz. fordítani	83,9	79,0	78,3	85,7
Fordítás oroszról magyarra	33,3	36,8	43,3	33,3

Az összeállításból levonható következtetések hasonlóak a magyar kifejezések fordításához, bár két különbség figyelemre méltó.

A III. évfolyamon sokkal jobb arányban „álltak ki a próbát” mint a IV. évfolyamon.

A másik különbség, ami szembetűnő, hogy a III. évf. fizikai kategória kollektívái állnak legközelebb a realitáshoz — nyilatkoztak úgy — hogy „tudnak fordítani” és is „fordították”.

Arra a kérdésre, hogy: sorolja fel a Szovjetunióban megjelenő „közgazdasági folyóiratok közül a legfontosabbakat, a hallgatók elenyésző része adott érdemi választ. A megkérdezettek 26%-a egyetlen ilyen folyóiratot sem ismert.

Mindössze 15 hallgató (6,4%) tud keitónél több közgazdasági profilú folyóirat megjelenéséről.

A többség általában egyet (Ekonomiczeszkaja Gazeta) jelölt meg. Hiányoságnak ítélték meg az is, hogy olyan alapvető jelentőségű folyóra-

tok, mint pl. Voproszú ekonomiki, vagy Planovoje Hozajsztvó, csak elvétve fordultak elő. Megállapítható, hogy a kapott válaszok közül a kollektívák részaránya a legkedvezőbb.

Elgondolkodtató, hogy a népi demokratikus országokban megjelenő szakfolyóiratokat hallgatóink még hallomásból sem ismerik. Elvétve találtunk olyat, aki megközelítő választ adott. (IV. évf. 7 fő, III. évf. 4 fő).

A felmérés értékelése kapcsán az érdeklődő, tájékozott szakember típus kifejlésének jelenlegi eredményeiről, hiányosságairól szeretnénk volna bepillantászerű képet adni. Tisztában vagyunk felmérésünk korlátaival, valamint azzal, hogy ezen kérdéseket más módon és formában is vizsgálni lehet és szükséges is.

Úgy véljük azonban, érdemes felfigyelni a felvetett problémákra és számolni velük oktató-nevelő munkánk, további feladataink kidolgozásánál.

(VÉGE)

Még egyszer a vitáinkról

A KÖZGAZDÁSZ április 29-i számában megjelent Herczegh Ferenc válaszevele az öt bíráló cikkre. Elolvastam és most ismét tolat kell fognom. Nem azért, hogy presztizsszükségletem kielégísem, hanem azért, mert szeretném bebizonyítani, hogy az új formába öltöztetett elmélet tartalmaz még különözök lényegesen előző álláspontjától. Hibái nem nyelvünk „szegénységéből”, félreérthetőségéből, hanem logikájából, politikai nézőpontjából erednek.

Helyzetem azonban lényegesen könnyebb mint legutóbb, hiszen a válasszal egyidőben megjelent Bodai Zsuzsa, Kovács Péter és Szabó Sándor tollából egy magától H. F. választ bíráló írás, melynek gondolataival nagyrészt egyetérték, így mindössze néhány megjegyzést kell csak tennem.

A válaszevele első részében néhány megjegyzés található előző cikkem stílusára vonatkozóan, pl.: „A felháborodás azonban nem a legjobb tanácsadó, különösen vitában, olyan vitában, ahol kétes vagy nem kétes módon, de mindenképpen a mi életünkhez szorosan kapcsolódó dolgokról esik szó.” Első megjegyzésem az lenne, hogy a felháborodás illetve a megdondolatlanság (felületesség esetleg) nem azonos fogalmak.

Kérdés mármint az, valójában felületesség volt-e a cikkem?

Válaszában H. F. egyetlen kérdésemre, érvemre nem válaszolt!

De akkor mit cáfol, mivel vitatkozik? Cikkemben más szavakkal, más hangnemben elmondja ugyanazt, mint pár héttel ezelőtt. Hiányolta viszont, hogy cikkemben nem alkottam „új csoportokat”. Valóban nem, hiszen írásom célja sem akkor, sem most nem az, hogy csoportokat alkossak, hanem egy hamis elmélet kritikája. Önmagával szemben azonban nem túl igényes H. F. Felszólalásának stílusáról, hangjáról ropant szégyenlősen nyilatkozik; mondhatnám kétes értékű bevallása: „Úgy érzem, hogy amit most leírtam, mentes az olyan hangoskodó és egy valamennyire is igényes vitában alkalmatlan kitételektől, mint amik jellemezték felszólalásomat és fokozottabb mértékben a te cikkedet!”

Nem tudom, konkrétan mit ért „hangoskodó, alkalmatlan kitételek” alatt, de ha azt, hogy cikkemben feltehető volt Engels és Lenin vitamódja, akkor ezt elfogadom, csak azt nem értem, mennyiben tartoznak ezek az általa megjelölt „alkalmatlan kitételek” kategóriájába. Váltott a világ — válaszolja erre néhány ifjú „ideológusunk” — Engels és Lenin vitamódja elavult, ósdi. De bezzeg nem elavult szemükben Markov, Trockij és mások nézetei, melyeket büszkén majmolnak.

Azzal a reménnyel, hogy a következő számban már nem „fejleszti tovább” ezen „új” elméletét H. F., leírnék egy-két gondolatot.

A közéleti szereplés szerint a következő csoportokat különbözteti meg: I. aktív

II. nem aktív

„I/1. A közéletben aktívak közül ide sorolom azokat, akik egyetemi társadalmunk szervezeti, intézményi hierarchiájában a piramis (persze »kicsi piramis») felső szintjén foglalnak helyet. (pl. szak- és kari vezetőségi tagok, MSZMP-tagok, egyetemi és kari tanács tagjai.)”

I/2. „Ide tartoznak az olyanok, akik a közéletben aktívak, de már még vagy éppen nincsenek a hierarchia felső régióiban.”

Két megjegyzés azonnali adódik: Először furcsa piramis az, amelynek csak teteje (felső régió) esetleg közepe van, de nincs alapja, vagy ha van, akkor az használhatatlan, passzív tömeg. Másrészt: három szó — „már még éppen” nincsenek a felső régiókban — kifejez minden célt, reményt, helyzetfelismerést Herczegh részéről. Egy csoport, amely az „áhitott hatalom küszöbén áll” szerinte, akár úgy, hogy kiszorult a „hatalomból”, akár úgy hogy még nem jutott oda. Remélhetőleg nem is fog odajutni! Egy csoport, amely a kapott lehetőségeket eljátszotta, szűkkörű klikkes vezetést valósított meg, most „egyetemünk minitársadalmának” forradalomár szerepében akar tetszelegni. Hogy a feltevés mennyire reális, nézzük meg, milyen csoportokat alkot H. F. az ideológiai nézetkülönbségek alapján:

„I. Tudományos igényű, belső következetességre törekvő álláspontok.

a) A »hivatalos ideológiai, politikai felfogást» vallók, hirdetőik és elfogadók.

b) A hivatalos felfogás néhány tételével szemben oppozícióban levők.

II. A mindennapi tudat szintjén maradó eklektikus nézetek.”

Összekapcsolva a két gondolatot, ezt kapjuk: a hivatalos felfogás néhány tételével szemben oppozícióban levők, akik már, még vagy éppen nincsenek a hierarchia felső régióiban.

Ez az elméleti meghatározás a gyakorlatban körülbelül így fest: a sztrájk szerepének elfogadása és hangsúlyozása a szocialista társadalom keretei között is, a sztrájk gyakorlati megvalósítása, egyes intézkedések szabotálása, tudatos félremagyarázása, kiforgatása.

TEHÁT A SZÓLID ELMÉLETI KATEGORIZÁLÁS MÖGÖTT, ÉLES GYAKORLATI HARC ÁLL!

Cikke végén mintegy megalapozott következtetésként adja H. F. a következő csoportosítást.

„I. A hatalmi piramis felső csúcsán helyezkednek el a munkás-paraszt származású, a »hivatalos» álláspontot elfogadó, valló és ismereteiket megfigyelés útján szerző hallgatók.

II. Valamivel alattuk helyezkednek el a piramisban a vezető állású, alkotó értelmiség (ez mi?). kispolgári szülők gyermekei, akik tudásukat — idézem: ... a tanulmányok, az aktív szülői nevelés, a külvilágtól védett és annak viszonyait sterilen tükröző családi és középiskolai »üvegházak» adják. Továbbá: társadalmunk mai legfőbb problémájának a bürokratikus tendenciák érvényesülését látják.”

Az a véleményem, hogy a fentebb említett „steril” tükrözés inkább egysíkú, hamis tükrözést jelent.

Tehát a piramisban való elhelyezkedés alapvető tényezője Herczegh szerint a származási hovatartozás, és nem a közéleti aktivitás, az ideológiai felkészültség, a rátermettség. Származási köntösbe bújtatni egyéb problémákat — amelyek nem származási jellegűek — egyáltalán nem az őszinte eszmecseréhez való ragaszkodást jelenti, hanem az „áhitott hatalom” megszerzéséért folytatott harcban minden eszköz felhasználását.

HARDI LÁSZLÓ

„7” rovat

Öngól

Lapunk április 29-i számában Riporter kerestett, de...

A szerzőpár — Bakonyi—Borsi — írásában viszont humor (és egyikőjükénél a morál) kerestetett, de nem találtatott.

A kábelkigyóknak botladozó tudósítók vállalkoztak arra, hogy beavatnak minket a kulisszák „árnyékának” titkaiba. Első pillantásra kiismerték magukat. Sőt, receptet is adtak a műsor készítéséhez: „Az egész stáb vonuljon ki időben. Lehetőleg jó időben, hogy a munkások napozhassanak...” A riportertelöltek pedig — akikkel valaki már közölte, hogy miről, kikkel beszélgessek majd — a kollégiumi fotokiállítás képei keltette „spontán” asszociációkról, öleletes képaláírásokról gondoskodjanak. S hogy a vezető riportert se maradjon tétlenül, ő az eredményjelző táblát kiáltja ki elektronikusan „hogy adjunk a flancnak is.”

Aki csak néhányszor is járt egy-egy élő adás közelében, tudja, hogy ez a kép tipikus. A szerzők egyike mégis bekunyerálta magát a Kinizsi klubjába, azért: „hogy élőben is lássam, hogy néz ki egy ilyen tv-közvetítés.” Nos hát, látta, sőt le is írta. Csak mosolyogni nem lehetett rajta.

De nézzük tovább a cikket, miért volt ez a sok — egyébként hétköznapi és megszokott — hüho? Egy kis háztáji propagandáért, mert jó az, „ha a vállalatvezetők apraja-nagyja látja a saját szemével, hogy mégis csak komoly dolog ez a közgazdaság”. Hogy ez a műsor az első széles körű propagandát jelentette egyetemünknek, néhány saját kezdeményezésű és jó akciónak, bemutatott egy kollégiumot, ez a szerzőknek úgy látszik teljesen érdektelen volt. Cikkükben mellékesen még megdörgálják a „Gubcsi család” is, amiért a KÖZGAZDÁSZ számára kért interjú megtagadása után, nem „szégyelltek” a tv nagy nyilvánossága előtt nyilatkozni.

Ezt látatják velünk a szerzők a Kinizsi utcai kollégium tv-beli debütálásából. Görbe szemüvegen át, közelről nézve. Mosoly és felmordulás nélkül lehetett volna végigolvasni írásukat — elkönyvelve, hogy a jótollú szerzőknek aznap valahogy nem ment az írás — ha oda nem illő szurkálódásaikkal nem próbálnák tartítani az egyébként is jókedvű és sziporkázó humor-szegénységben szenvedő cikket. A „Gubcsi család” magánügyeibe tett kirándulásuk viszont már gyanakvást kelt, hiszen a Riporter kerestetik kulisszatitkai valószínűleg nem a „Gubcsi családnál” bújtak meg.

Rosszul sikerült a műsor? Aki látta, állítja, hogy legalább is gyengén. De hát ez, az írók receptje szerint sem történhetett volna másként. A jelenlevő szerzőket talán az egyetemhez fűződő „patriarchális” érzelmeikben bántotta meg az adás?

Kiforgatták a riportalanyok szavait, s ez okozta volna, hogy a tudósítók jókedvű humor helyett fortyogó méreggel öntötték nyakon írásukat?

Erről nem ejtenek szót. Nem marad más hátra, mint hogy személyes indokaikat keressük. S ehhez — legalább is egyikőjük — felmentést ad. Mert nézzük a Riporter kerestetik boszorkánykonyhája peccsenyijének első kellékét a cikk megfogalmazásában: „Végy néhány önként jelentkezőt. Válaszd ki közülük a legtehetségebbeket. Azokat küldd el.”

A legtehetségebbek egyike éppen Bakonyi Péter volt.

S ha úgy kezdte volna — a tőle megszokott szellemességgel és ráadásul önróniával — írását, hogy ő maga ugyan nem lehetett részese, de... akkor a morál sem csupán kerestetett, hanem meg is találtatott volna a „tudósításban”.

Kékesi Katalin

Két vizsga között...

Számítástechnika szeptemberben

II. RÉSZ.

A számok első hallásra meghökkentők: 1975-ig 19-20 ezer specialista van szükség a gépek célszerű működtetéséhez; 25-30 ezer diáknak kell a közép- és felsőfokú tanintézetekben a jövő tanévtől kezdve megismerkednie a számítástechnika alapfogalmaival. A számok csak a lehetőségek számbavétele nélkül tűnnek óriásnak.

Egyetemünk jövő tanévtől kezdve valamennyi hallgatóját számítástechnikai alapképzésben részesíti, s egynegyed részük a későbbi tanévekben közgazdász-számítástechnikai szakon tanulhat. Azonban a jelenlegi évfolyamok képzése sem halogatható. Idén mindössze 19 tervek matematikus hagyja el egyetemünket, modellalkotó-programtervező (specialista) képzésig birtokában. (A specialista képzés értelemszerűen közgazdász specialista, s nem számítástechnikai specialista.) Szeptembertől már a szak jelenleg IV. éves 33 hallgatója kap az előbbivel azonos jellegű képzést.

A jelenlegi II-III. évesek közül a népgazdasági tervező-elemző szakosok részben szintén modellalkotó-rendszerszervező (gazdaságpolitikai szakágazat), kisebb részben (matematikai-gazdasági szakágazat) modellalkotó-programtervező közgazdászoként hagyják el egyetemünket.

A II. évfolyam mikro-szakosai közül speciális számítástechnikai oktatásban az ipari szakvállalati gazdaságszervező szakágazatos hallgatói részesülnek majd.

A jelenlegi elsőéves hallgatók a vállalati gazdasági szervező, népgazdasági tervező, valamint a kísérletképpen létesítendő mikro gazdasági szakágazatokon válhatnak majd részben, illetve teljes mértékben közgazdász-számítástechnikai specialisták.

Az adatok a budapesti, nappali tagozatos évfolyamokra vonatkoznak. Pécsen 1972/73-ban kezdik meg a számítástechnika oktatását az I. éveseknek, míg esti és levelező tagozaton az 1973/74-es tanévben.

1975-ben tehát egyetemünkön már kb. 220 olyan közgazdász veszi át diplomáját, aki a számítástechnika speciális ismereteinek is birtokában van. Tudásuk azonban a számítástechnika

rek használatában még nem éri el az egzaktágnak és a lehetőségeknek azt a mértékét — s ezzel valamennyi „kifutó” évfolyamunknak számolnia kell — amelyet majd a teljes körű és koncepciójában következetesen végigvitt képzés az „új” évfolyamok számára ad.

Az alapképzés első lépcsőfokát követően fokozatosan épül fel a különböző szintű képzés rendszere. Az Egyetemi Tanács által elfogadott irányelv: „A számítástechnikai alapképzést a közgazdasági, ideológiai és módszertani általános alapozó képzés szerves részévé, a speciális oktatást pedig a közgazdasági szak- és szakágazati, ill. általános elméleti, ideológiai és gyakorlati módszertani szintetizáló képzésünk szerves részévé kell tenni.”

Az alapképzés tehát egyetemi éveik alatt arra készíti fel a hallgatókat, hogy felismerjék a gép közreműködésével megoldható problémákat, azokat a specialista számára megfogalmazzák, a szükséges előkészületet megtegyék, s értelmezni tudják a géptől kapott eredményeket.

A specialisták szemléképpen sem nélkülözhetik munkatársaik komputertechnikai alapképzését. E nélkül nem beszélhetünk közös „nyelvről”, minden egyes közgazdasági kérdés felvetődésekor először az ismeretlen fogalmak labirintusából kellene ki-vezetnünk a segítségüket kérő közgazdászt. A specialista ugyanis már többé-kevésbé közvetlen kapcsolatban áll a számítógéppel, s mindenképpen tudnia kell, melyek azok a problémák, ahol a gép segítségét „kérheti”. Bár a vállalati gazdasági rendszerszervezőket még csupán részben

(Következő számunkban a számítástechnika oktatásának egész képzésünkre gyakorolt hatását, az oktatáshoz rendelkezésre álló feltételeket vizsgáljuk.)

nevezhetjük specialistáknak, mégis pontos képük lesz arról, hogyan építsék be a kapott feladatot a vállalati adatfeldolgozási és döntési modelljébe, megszervezik e modellek működtetéséhez az adatáramlást, elemzik a géptől kapott eredményeket a vállalat egésze szempontjából, javaslatot tesznek strukturális és egyéb változtatásokra stb. A tervező-modelláló közgazdász, a rendszerszervező gazdasági modelljét matematikai modellé alakítja át, esetleg továbbfejlesztve azt, kiválasztja a „szükséges” programkönyvtári eljárásokat, sőt, szükség szerint ki is egészíti.

A gazdasági modellalkotó-rendszerszervező közgazdász ágazati, ill. népgazdasági szinten az egységes információrendszer kialakítója és fejlesztője, aki az ehhez szükséges gazdasági és matematikai modelleket egyaránt ki tudja alakítani, s az információrendszerben a hatékonyság növelésére a strukturális változásokat megszervezi.

Végül a modellalkotó-programtervező lesz az a közgazdász, aki „végső formába” önti a modelleket; vagyis magasszintű matematikai képzettségével nemcsak a modellekhez szükséges programokat bocsátja rendelkezésre, hanem bonyolult matematikai-modellezési feladatokat old meg, azokat a számítások befejezéséig figyelemmel kíséri, esetleg módosítja, az eredményeket gazdaságilag is elemzi.

A számítástechnikai képzés egyes szintjeinek egymásra épülése a hagyományostól némileg eltérő, s már a közgazdászok képzésének speciális céljai módosították.

A gyakorlat dönti majd el, hogy a speciális szakismeretek további differenciálására szükség van-e, vagy éppen e felépítés változtatása lesz sürgető. A számítástechnika — mint a modern és robbanásszerűen fejlődő tudományágak általában — nem tűri az emberöltőkre „lezárt” rendszereket sem alkalmazásában sem pedig ismereteinek oktatásában.

KÉKESI KATALIN

A reform és a szakszeminárium

I. RÉSZ

Az egyetem elvégzése után a kezdő szakembernek, bármilyen munkakörbe is kerüljön, két alapvető követelménnyel kell szembenéznie. Ezek a tanultak SZINTÉZISE és a leszárt tanulságok ÖSSZEVEZÉSE a gyakorlattal. Ha ma még sokszor találkozunk ezzel a nézetel, hogy a kezdő közgazdász idegen „testben” mozog a gazdasági szervezetben, nehezen alkalmazkodik a gyakorlati klímához, akkor a képzés továbbfejlesztésének sarkalatos pontja lehet ennek az ellentmondásnak az enyhítése, végső soron az objektív is adottságra csökkentése.

A KÖZGAZDÁSZ hasábjain az elmúlt években is sokszor esett szó a szakszemináriumi képzésről, a szakszeminárium és a TDK kapcsolatáról, vagy a reform kapcsán hasonló témákról. Jelen írás célja az, hogy szakszemináriumi oktatási forma gyakorlati tapasztalataiból merítve néhány következtetést vonjon le és keresse a továbbfejlesztés irányait.

A gyakorlati vonatkozásokat és néhány elvi megjegyzést dr. Szabados Anna és dr. Gergely István docensekkel folytatott beszélgetésből szűrtem le, az ő tapasztalataik irányadóak ebben a cikkben. Ez természetesen nem zár ki másféle tapasztalatokat és eredményeket.

Az eddigiek kétségkívül azt bizonyítják, hogy a szakszemináriumi munka, tehát a kiscsoportos és adott téma komplex vizsgálatával foglalkozó oktatási forma igen jó iskolája lehet a tanultak szintetizálásának éppúgy, mint a tananyag gyakorlati alkalmazásának.

Természetesen a fentieknek objektív és szubjektív előfeltételei vannak.

Az objektív előfeltételek közül ki kell emelni az alapozó és alapszakintézetek felépítését és a tanultak számonkérésének (vizsgáknak, szemináriumoknak) lehetőségeit, valamint a követelmények színvonalát.

Több, első látásra szubjektív előfeltétel (pld. irodalomfeldolgozási készség, alap- (elsőleges) forrásokból, a lényeges kiemelésének készsége, módszertani alapismeretek — így a statisztika, matematika stb. — alkalmazási készsége, a technikai-műszaki adottságok gazdasági vonatkozásainak specifikumainak megítélési készsége.

és egy sor más készség hiánya vagy a követelményrendszerben vagy a tárgyakban tanított szerkezetében, vagy a tanítási rendszerben (milyen a jegyzet, az előadás, és a szeminárium viszonya) keresendő.

A szubjektív feltételek a diákság részéről, a fentiekből nagyrészt következnek. Dr. Gergely István négy előfeltelt sorolt fel, amelyek nem biztosítják jelenlegi szintjükön a hatékony oktatást. Ezek: az irodalmazási képesség, a nyelvismeret, a vállalati gyakorlat, ismerete, az aktív oktatási for-

ma (eset tanulmányok, szerepjátékok, önálló vitaanyagok stb.) lehetősége.

Az irodalmazás katalogizálás és egyéb forráskereséssel kapcsolatos kérdések részleges hiánya abból fakad, hogy a jegyzetben kiadott anyag, illetve a kötelező irodalom egyértelmű kijelölése miatt a hallgatóság nem kénytelenül önálló forráskutatásra. Nagy lépést jelent előre az a gyakorlat, hogy az egyes tárgyakból önálló referátumok írását követelik meg. Ezt a rendszert bővíteni lehetne.

A nyelvismeret teljes vagy viszonylagos elégtelensége sajnos, még ma is tény, amelyen a fordítást, értelmezési készség elég alacsony fokú kell értenünk. Dr. Szabados Anna és dr. Gergely István elvtársak egybehangzóan állították, hogy rendkívül nehéz helyzet elé állítja az oktatót és a hallgatót is az a tény, hogy egy-egy idegen nyelvű szakcikk lefordítása egy-két hetet vesz igénybe a többségnél. Ekkor az idegen nyelvű cikkek fordítása nyilván nyelvgyakorlássá degradálódik.

A nyelv ismerete ma már olyan eszköz a szakember kezében, mint munkának a képzészsáma, amely adott esetben többet tud, mint a tökéletesebb, de bizonyos célra beállított gép

(A nyersfordítások nagyon sok esetben nem adják vissza teljesen a tartalmi vonatkozásokat.)

A gyakorlat hiánya már túlmegy az oktatás keretein. A probléma az, hogy a vállalatok egyrészt szűkölködnek hozzáértő szakemberben, másrészt a nyári gyakorlatok sokszor terhet jelentenek a vállalati emberek számára és így nem hozták meg a kívánt eredményt. Továbbá úgy tűnik, hogy kevés az olyan szaktárgy, amely tanulása során megköveteli a rendszeres vállalati konzultációkat, a gyárlátogatásokat, a tananyag és a gyakorlat szerves egységét.

Az aktív oktatási formák bevezetése és fokozott alkalmazása szintén két oldalról vizsgálható. Egyrészt ezek a módszerek most kezdenek meghonosodni az általános, illetve a szakágazati képzésben, másrészt a szemináriumi oktatásban még mindig uralkodó a passzív módszer (táblára írás, „felletetés” stb.).

Következésképpen a hallgatók először a szakszemináriumon találkozhatnak a kollektív vita és a kollektív tanulás elemeivel.

Más kérdés azonban, hogy az aktív oktatási formák előkészítése a szakszeminárium időtartamának 5-10-szeresét is megköveteli, amely az oktatók jelenlegi terhelése mellett legálábbis igen komoly problémát jelent.

Az elmondottakból közvetlenül adódik, hogy a szakszemináriumi foglalkozások három félév — ek több mint a fele — hiányzó készségek fejlesztése érdekében történjen, amely — bár megjelölhető a szakszemináriumok egyik fő célkitűzésékként —, de a hátralevő idő rövidsége bizonyítja sokszor, hogy

csak az egész oktatási rendszer fejlődése biztosíthatja alapvetően, hogy ez ne legyen a szakszemináriumok egyik fő praktikus feladata.

Meg kell tehát vizsgálnunk a szakszemináriumok jelenlegi munkáját, a kitűzött téma kutatásának módját, a kutatás csoportos, illetve egyéni szakaszát, a diplomamunka előkészítését.

Erről a következő alkalommal szólnunk.

KAZÁR PÉTER

Széljegyzet egy monogramhoz

A szobrok, a festmények, a cikkek, a karikatúrák aljára az alkotók vésték, festik, írják rajzolják a nevüket — vagy legalább a monogramjukat. Igen, ezt ők alkották, ez bármikor elővehető, megmutatható. Ez az én művem!

A magas hegy, a kilátó, tetejére feljutók, a barlang mélyéig merészkedők feszítő vágyat éreznek, hogy ott hagyják a nevüket. Én idáig eljutottam!

A szerelmese — a szerelmese vénsék, faragnak, írják mindenüvé. Megmutatni: én szeretem, engem szeretnek!

A hídakra érc tábla, az épületekre márványtábla kerül: ezt mi alkottuk!

És mi őrzi, és ki ismeri az esztergályosok, ácsok, kőművesek, rakodók, szakácsok, innen-odatevők nevét?

M a este gyönyörű monogramot láttam. Tatarozták a házat. Az általános állagfelújításba a lépcső-síkosság megszüntetése is beletartozik. Egy mindig köszönő, de mást sohase szóló cigányfiú heken át püfölte a betont. Kis nyolcnapos bevont fehér párnán ült és lépcsőnként lefelé araszolva érdesre, rücskösre verte húspaskoló szerű kalapácsával a felületet. Mögötte fehér, biztos tapadású fokok maradtak.

Mára készen lett. És ahogy este felfelé indultam, a legalsó fok sarkán kikalapált betűket vettem észre: B FL 71. III. 27.

A művész monogramja, aki megszüntette a síkosságot.

(Koncz)

Bemutatjuk a képzőművész kört

Az egyetem legfiatalabb művészeti csoportja a képzőművész kör. Tavaly alakult, majd az idén februárban szinte újra alakult, amikor a kezdeti nehézségektől, kudarcoktól megriadva, sokan elhagyták a kört, helyükre újak jöttek, a korábbi művészeti vezető, Kiss Mihály betegsége miatt pedig Komjáti Ilona vette át a vezetést.

E rövid — háromnapos — együttműködés gyümölcse a klubban rendezett első kiállításuk. A csoport tizenegy tagja mutatkozik itt be, harminc legiskerültebb darabjával, rajzokkal, akvarellekkel, s a képek mellett egy kis szobor is látható. A tematikában is tükröződik a fejlettségi szint, figyelmet, hogy egy tévénységnek kezdeti szakaszában lévő amatőr csoport produktumaival állunk szemben. Anatómiai jellegű tanulmányok — koponyarajzok —, néhány portré, domború, térbeli tárgyak, csendélet, valamennyi olyan téma, amit éppúgy nem lehet „átugrani” a festészetben, mint az iskolai tanulmányok során az ábécét, vagy az egyszerűeket.

S, hogy a hasonlatnál maradjunk, miként az ábécé, vagy az egyszerű tanulása során is megnyilvánulhat már a tehetség, itt is találkozzunk az egyszerűen „csak” ügyes rajzok mellett tehetséget, egyéniséget sejtető és igéző megnyilvánulásokkal. Bock Gyula, Hajnal Mária és Raicsics Anna képeit emeljük ki elsősorban. Ha valaki úgy megy el megnézni ezt a kiállítást, olyan

igényekkel és elvárásokkal, mint például egy műcsarnoki tárlatot, bizonyára csalódní fog. A fenti tények ismeretében viszont kellemes élményben lehet része.

Bemutatásként a legilletékesebbet, Komjáti Ilona festőművészt, a kör vezetőjét kértem meg, hogy beszéljen munkájukról, céljaikról, terveikről.

— Hetente kétszer két órára fővünk össze, ezenkívül festő-déneken plakátokat is készítenek. Ebben a félévben 56 nagy és 90 kis plakátot festettünk. Foglalkozunk a plakátvezetés elemeivel, a különböző betűtípusokkal, jövőre plakátversenyt tervezünk. Ez az egyetem számára is hasznos lesz.

Tizenheten járnak a foglalkozásokra. Nagyon lelkesek, gárda, legtöbbjük nagy akarattal, kitartóan dolgozik. Főleg másod-, harmadévesek, különböző szakokról. Kezdetben alig ismerték egymást, mostanra egy egyszerű kis kollektívá kovácsolódott össze a tagokból, ami már önmagában is pozitívum.

— A kör elsőleges célja, hogy tagjainak esztétikai igényét, izlését, látásmódját, manuális készségét a lehetőségekhez mérten, maximálisan kifejlessze. Témáink magyarázása során, miközben az arányokkal,

a perspektív szabályok szerinti torzulás okozta nehézségekkel, a térbeli ábrázolás problémáival küzdenek meg tanítványaim, olyan látásmódot alakítanak ki maguknak, ami a későbbiekben, úgy is mint közgazdászoknak, úgy is mint műélvezőknek, csak hasznukra válhat. Ez a távlati, általános cél.

— Közlebbi gyakorlati célunk folytatni a megkezdett munkát, magasabb szinten el-sajátítani, illetve alkalmazni a különböző technikákat (szén, kréta, akvarell, tollrajz, linómetszet).

Östől szeretnénk modell után festeni, a probléma csak az, hogy egyelőre nincs, aki hajlandó lenne nekünk ülni. „Ki a szabadba!” jelszóval beütemeztünk néhány szentendrei kirándulást, hogy a sok „mütermi beállítás után el-kezdjük a természet utáni festést is. További tervünk, felvenni a kapcsolatot más amatőr képzőművész csoportokkal, kitörni mostani elszigeteltségünk-ből. Természetesen szeretnénk ezután is kiállítani, összehasonlítási alapot nyújtani, s ezzel — remélhetőleg — bizonyítani.

— Végezetül, itt szeretném megköszönni a kultúrosztálytól

és a KISZ-től kapott anyagi támogatást, ami lehetővé teszi a kör működését.

Komjáti Ilona sokoldalú művész. Főleg grafikai vonalon dolgozik, de plakátvezetéssel és festéssel is foglalkozik, festményeiből is rendezett kiállítások. Sokoldalúsága bizonyára nagy hasznára lesz a kör tagjainak. Érdemes figyelemmel kísérni ezt a nagy lendülettel indult munkát, hiszen ők éppúgy szomjúhozzák az elismerést, az okos kritikát, a munkájuk iránt érdeklődő közönséget, egyszerűen, a visszhangot, mint a hivatásos művészek. A közönyt, az érdeklétlenség, az agyonhallgatást egyiket is, másikat is visszavetheti, sőt megfojthatja.

Szöveg: Nagy Katalin, fotó: Kálmán Dezső

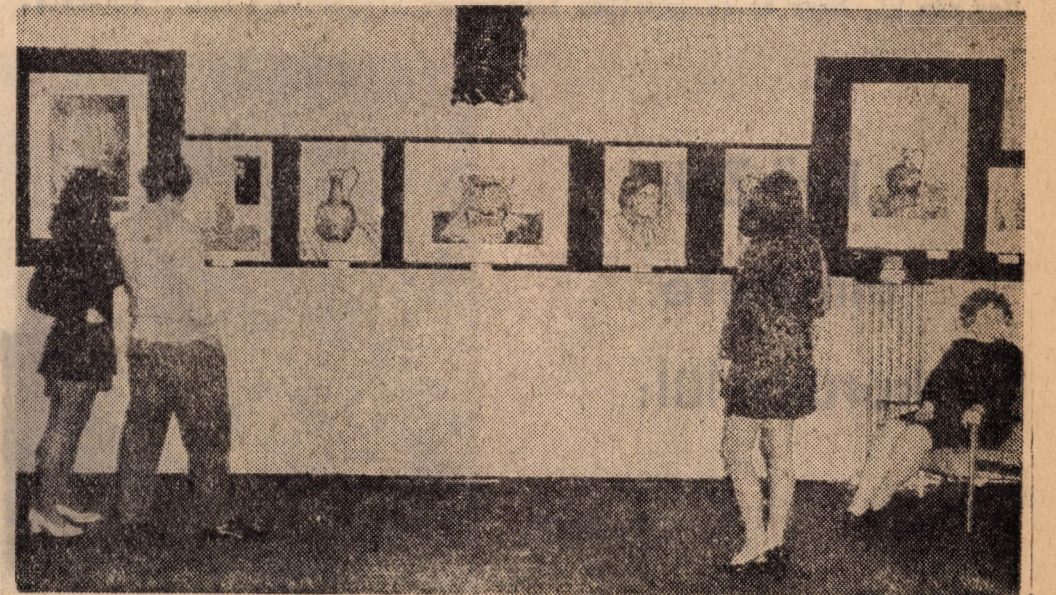

Foto: Kálmán

„Mezei-Írókkal megrakott poltzai...”

A nyíra becsülték a Régiék a Mezei-Gazdaságot, hogy azokat a kik őket erre oktatták, az Embereknél valamivel felyebb-emelt Valóságnak itélték, és, hogy ezeknek Jótéteményeiket el ne felejték: emlékezetek esztendőnként elő-forduló Inneplés-sel tisztelték. A Mezei-Gazdaságnak mindenütt tanult kézzel vezetett nyomdokára akadunk. A Városokban felállított Könyv-táraknak, Mezei-Írókkal megrakott poltzai az azokat dolgozó Tudós Társaságoknak hírek s nevek örök Oszlopai. Mi köztünk-is volna erre a dolgozó Társaságra szükség, a hol az Országunk Minden Kintse egyedül a Mezei-Gazdaságon nyugszik.”

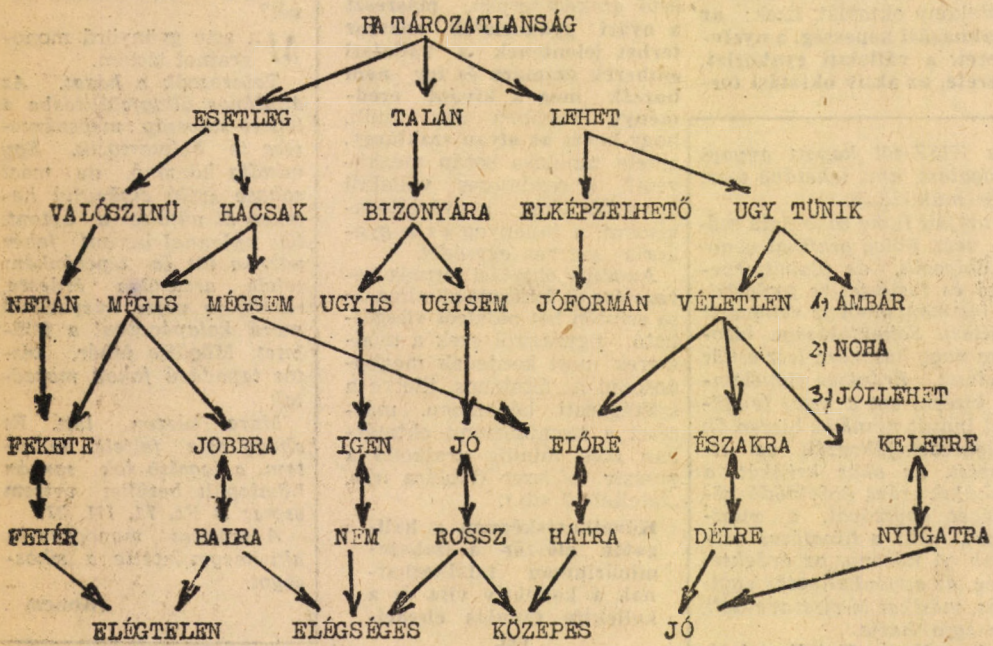
A régiekkel így volt. Ahogyan azt Nagyváthi János érdemes szerző megírta — 1791-ben.

1971-ben, az agrárszakon, e fenti tételek már csak módosítva érvényesülnek. Az agrártudományoknak egy csekély töredéke hozzánk is eljutott: 4 tárgyból 3 félév végén öt kollokviumot teszünk.

Ha volt ezek közül kedvencünk, akkor az az állattenyésztés. El kell mondanom, hogy nem akadunk „mindenütt tanult kézzel vezetett nyomdokaira.” Jegyzet híján 5-10 éves szakkönyveket kaptunk. (A Könyvtáraknak poltzai nem voltak megrakva, sem Mezei-Írókkal, sem könyvekkel.) Sajnos. Ezek is aligha lesznek örök oszlopaink. Két év alatt sokminden megváltozik, de még ennél is többet fogunk felejteni.

Valamennyi szaktárgyunk oktatói gyakorlati, gondosan szelektált, tömör és maradandó tananyag összeállítására törekedtek... Ez legjobban Monostori Istvánnak sikerült, állattenyésztés előadásain fel tudta kelteni és fenn is tudta tartani érdeklődésünket. Ha egy tárgyból megadatik a jegyzet és nem adatik meg a Plusz, akkor a csoport kétharmad része nem hallgatja. Erre a tárgyra — egyik sem vonatkozott.

Az „Emberek-nél valamivel felyebb-emelt oktatónkat” egy esztendő alatt kétszer is Inneplést — vizsgával. Mégpedig könnyű, index-szépítő vizsgával. —yA—

Ugy néz ki, hogy ez az egyetlen lehetséges hipotetikus felosztás-féle.

A megoldás

— Hé, álljon meg egy perc-re! Beszélünk kell!

— Nekem, magával?! Hmm!

— Igen. Csak nem képzeli, hogy ezek után így egyszerűen elengedem? Mégis csak maga a szakember.

— Idefigyeljen, sültfácán úr! Van nekem fontosabb dolgom is! A beszéd már úgysem segít.

— De talán mégis! Annyi új út van. És itt vannak a fejlődő országok. Aztán itt van Nepál, Kuwait, Új-Zéland, Irán és így tovább. Velük még igazán játszhatnánk. Hígyje el, van ezekben a fiúkban valami.

— Ja! Csak az a baj, hogy az ellenfél többnyire 22 emberrel játszik ellenünk.

— Gondoljon a régi szép időkre! Meg gondoljon erre-arra és mit tudom én mire! Akkor egészen más színekben látja a kérdést.

— Hagyja a színeket! A bajnok-ságot is szintelenül játszókat.

— Talán szívtelenül?!

— Mindegy.

— Na látja! És akkor ki fog tenni valamit?!

— Majd én teszek magának, ha tovább nyaggat. Láta az esti meccset? Azt nem mondom! Hiába, az angolok, a Réál, de mit is beszélnek!

— Hívjunk onnan szövetségi kapitányt!

— Miért nem egy egész csapatot?

— MOST mi lesz?!

— Uszodát csinálunk a Népstadionból.

— És a nézők? A szurkolók?

— Szurkolhat továbbra is.

— ??!

— Hogy ne játszunk külföldi csapattal.

— Mert nincs szerencsénk! Nem kedvez a talaj, az idő, a bíró, a fény, az ellenség, a kapufa, a közönség, az időpont, a sip, a taktika, a labda és a láb. Ilyen körülmények között ...

— Ne óbégasson annyit! Egy két éves gyerek is kinevetné.

— Maga olyan durva, mint az ellenfél!

— Maga elpuhult agyú! Mégis, mire számít?

— Nem tudom, ma még nem olvastam újságot.

— Ja, újságot! Ide figyeljen! Maga kiket tenne a válogatottba?

— Hát itt van mindjárt a... a... nem, öt nem. De itt van a... igaz, hogy legutóbb. Persze a...

— Adok magának egy tanácsot. Ne foglalozzon ezzel a dologgal! Ott van a vízisi. Meg a gyeplabda.

— A női foci!

— Hmm. Most mire gondol? A fiúkra, vagy tényleg a nőkre?!

— Persze, hogy a nőkre!

— Gondoljon csak! En minden esetre megoldottam ezt a futball-dolgot.

— MAGA az egyedüli!

— Kitérőttem az életemből. Már csak a cigaretta maradt.

— Ha mindenki így gondolkogna!

— Akkor mi lenne? Itt komoly intézkedésekre lenne szükség.

— Ne komolytalanokodjon!

— Az a baj, hogy csak beszélünk. Maga is feltart. A helyett, hogy tenne valamit.

— Mit tegyek?

— Fogja be a száját!

— Magába rúgok!

— Hé, mit csinálnak?!

— Jó napot rendőr elvtárs!

Ez az alak becsmerli a magyar labdarúgást.

— S maga mit tett?

— Miért, maga mit tenne?

— Talán a...

— És mi lenne, ha...?!

AZ IGAZI

Február 5. Jaj! Megláttam. Megszerettem. Kockás nadrág volt rajta és egy anyajegy a hóna alatt. Olyan kedvesen viselkedett. Az autóbussz-megállóban álltunk fél négytől negyed hétig. Azután elindultunk gyalog. A kapuban azt mondta, hogy: „hideg van”. Sohasem fogom elfelejteni azt az estét! Meg a fagyást.

Február 19. Felhívott telefonon. En felmentem. Abasári rizlinget, pezsgőt, vermutot, konyakot és egy kevés vodkát ittunk. Azt hiszem, akkor szerettem meg igazán. Amikor csak ránéztem, elfogott a szédülés. Nagy-nagy melegséget éreztem — lehunytam a szemem.

Március 3. Ma bemutatkoztunk egymásnak. Olyan boldog vagyok! Szeretem a szép szőke haját. Pedig csak véletlenül találkoztunk össze a Körúton. Kár, hogy éppen rohant, mert elmehettünk volna valahova szórakozni. Furcsa, hogy nem álmodtam vele, hiába akartam. Lehet, hogy megcsal?!?

Március 9. Nagyon szeretem! Mindig tudtam, hogy egy barna lesz a veszem! És az a csodálatos kocsi! Azzal várt meg. Két nagymálnát ittunk, mert vezetett, és vasárnap kirándult a gyerekeivel. Jó, hogy megmondta, mert ha eltitkolta volna, talán még szakítok is vele! Ju, és mennyi pénze van!

Március 24. Belefordultunk egy árokba. A kocsit az út szélére állítottuk. Így senki sem láthatott meg. Kicsit erőszakos. Leharapta az egyik fülem. Különbösen rém jópofa! Rámnéz a nagy kék szemével, egészen a csontomig. Azután sokáig csendben fekszem. Ó horkol.

Április 8. Megkérte a kezem. Pedig még csak két napja ismertük egymást. Kérdeztem, hogy mi je van. Azt mondta, hogy van egy használt tengeralattjárója. En persze, nem dőltem be. Illetve, csak egy nagyon kis ideig. De rájöttem, hogy jobb nekem kocsival járni.

Április 17. Rossz, hogy mind a ketten meg akarnak várni. Valamit ki kellene találnom! Azt hiszem, meg is találtam. Az igazit. Magas, karcsú, mindene megvan. Kicsit fiatalabb nálam, de semmi baj, majd megnő! Mit is akartam még?... Lehet, hogy elvesztettem a fejemet?!

Április 30. Megvan! Hét végén kijárok a pályára — élsportoló. Azt ígérte, hogy hoz nekem egy csomó mindent külföldről. Nem akarom kihasználni az én drágámat. Csak egy bundát és egy arany karórát kértem. Olyan sok embernek van!

Május 11. En igazán hűségesen vártam! Aki csak ismer, megmondhatja! S 5?! Több bundát hozott a gazember! Utálatos fráter! Pedig hogy szeretem!!

Május 18. Meggyipiros. Az új — kocsija. Azt mondta, hogy számított a kibékülésünkre. Nem tudom otthagyni őt, beszélünk kell. Kivitt az országútra. Azután szemtelenkedett. Ki akartam szállni, de olyan sötét volt kint! Mégis, mit gondol rólam?!

Június 6. Most nem tévedtem! Ó az igazi! Csak néz maga elé, amíg beesteledik. Minden olyan nyugodt. Nyúlásztor akar lenni a lelkem. Adtam neki néhány ezer forintot, hogy vegyen magának valami jobb ruhát. Miközben megcsókol, elsötétült a világ. Azután kicserélték a biztosítékot.

Június 27. Milyen hülye voltam! Biztosítottam ide, biztosítottam oda, azóta sem láttam. Azt mondják összeállt valami..... Na de, engem nem érdekel! Csak azt tudnám, hogy hol találkozom!

Július 15. Nem értem miért, de hetek óta letört vagyok. Nem találom a helyem. Ilyet még sohasem éreztem. Mitől lehet ez?!

Július 16. Milyen jó élni! Egész nap nevettem. Nem tudom, mitől. Este egy csodálatos kis kerthelyiségben vacsoráztunk. És hogy le volt sülve! Azt sem tudom, hogy mit ettem. Megbabonázott. Sétáltunk a csillagok alatt. A kis félnék!

Július 26. Milyen érdekes, hogy örökké rá gondolok. Amikor kinyitom a szemem, mindig magam előtt látom. Ezért lehet, hogy elköltözöm tőle. Pedig olyan szép lakása van! S nagyon okos!

Augusztus 13. A kutya megnyalta a lábam. Azért a gazdája csinosabb. Az ölembe vettem. Kicsit féltem, hogy bepisil.

Augusztus 15. Holnap lesz az esküvőnk. Azt hiszem, szeret. Ebbe a nagy naplóba nem írok többet. Megtalálhatja. Ezért elégetem. Na, nem öt, a naplót. Majd veszek egy kisebbet.

Augusztus 16. Nem jött el, most mit csináljak?!

Egyszer talán megtalálom az igazit. Jaj, de mégis eljött! Most kihúzhatom, amit a mai napra írtam!

Tormai

„Dr” ZU elmélete körülbelül:

Igy gürcölt ő — Halász Géza

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanja megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

FELELOS SZERKESZTŐ: KINCSES GYORGY

Szerkesztőség: Budapest, IX. Dimitrov tér 8.

Telefon: 188-860/12

Feladás kiadó: Csollány Ferenc Kiadó s Ártalpakkiadó Vállalat Készül a Szikra Lapnyomdában

T. L.